

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

Schrijver	Anatoli Gavrilov
Titel	Op de drempel van het nieuwe leven
Jaar	1990
Uitvoering	Overmorgenland - Poplart / Michiel Johannes Jansen

Copyright (C) 1990 by Anatoli Gavrilov

anatoli gavrilov

vertaling uit het russisch arie van der ent

op de drempel van het
nieuwe leven

bewerking voor het toneel
ditte pelgrom

Personen

ZOON

moeder

Beginbeeld

Op de zolder achter de poepdoos is de zoon bezig met het liquideren van wat dan ook, af en toe noteert hij wat in zijn schriftje. De moeder kijkt vanaf een afstandje toe.

De hele voorstelling is de zoon verder bezig met huishoudelijk werk: kippenhok, kolenhok, planten water geven enz. Alles kan ook weer gebruikt worden voor de executies: kolen, planten, eten...

De moeder leeft naast hem in haar eigen wereld; zit ze de krant te lezen? Of voert ze de hele voorstelling steeds een en dezelfde handeling uit, bijvoorbeeld deeg kneden?

De dagboekachtige observaties die tussen sterretjes staan worden door de moeder gespeeld.

Hitte, stof, vliegen.

De wind is naar het noorden gedraaid en laat het blik rammelen, laat de overgebleven rode bladeren in de kersenboom rillen, slaat de rook van de verre fabriekspijpen neer en jaagt die in de richting van het dorp.

Ik tel de kippen in het kippenhok, ik zoek met mijn ogen alle hoeken en gaten van het erf en de moestuin af, kijk door het gat in de poepdoos: de kip met het blauwe vlekje is niet thuis. Ze is ook niet op straat. Ik loop naar de burens. Daar zeggen ze dat ze geen vreemde kippen hebben, en niet kunnen hebben, en dat ik niet zomaar de waakhonden op stang hoeft te jagen.

I Introductie

MOEDER

Ik ben geboren en getogen in het dorpje Slak, bij de Slakkenberg... Op een keer vond ik een hele mooie stenen slak, trok mezelf in de schuur terug en dacht na: wat kon ik daar nu eens van maken? Na lang piekeren besloot ik een roos uit de steen te snijden... Ik probeerde een roos, maar het werd een hoogoven... Een volgende keer vond ik een nog mooiere steen. Ik vond hem en dacht na: wat kan ik daar nu eens van maken? Na lang piekeren besloot ik een roos uit de steen te snijden... Ik probeerde een roos, maar het werd een hoogoven... Later vond ik een minstens even mooie steen, maar ondanks al mijn inspanningen om een roos te snijden, kreeg ik telkens walsmachines, of koeltorens, of lorries, of slakkenwagens... Walsmachines... Maar waar zijn nu die rozen? vraag ik, terwijl ik uit de zoveelste steen iets metallurgisch snijd. En ik moet huilen...

ZOON

Slak, Slakkenberg, Slakkendorp. Van betonslakken. Betonslakkendorp dus eigenlijk. Daar wonen wij. De allergrootste hoogovens.

MOEDER

Walsmachines. Martinovens

Clubgebouwen. Sportvelden. Flats. Veel flats.

ZOON

Wij leven op de rand. De stadsrand.

MOEDER

Buiten in een boom zit een specht. Het is een dorre boom. De specht klopt daarop. Hij lijkt op een matroos in de mast, op een felgekleurde stropdas om de lange nek van een nozem van eind jaren vijftig, op een kreeftenektoffee...

ZOON

Dit hier is een riante flat. Correctie: dit wordt een riante flat. Nog niet helemaal afgebouwd...

MOEDER

mompelt Dat zal ook wel nooit gebeuren.

tegelijk

ZOON

MOEDER

We hebben:

We hebben:

vee,

kippen,

stallen

een schuur

en landerijen.

en een moestuin

ZOON

We, dat zijn: mijn moeder en ik en mijn oudere broer. Mijn vader is er niet meer.

MOEDER

...

ZOON

Omgekomen bij een dorpsgevecht.

MOEDER

Drie jaar geleden.

...

ZOON

Moeder werkt op het gemaal. Mijn broer op een kantoor. En ik bereid me voor op het Nieuwe Leven – Het aanvraagformulier voor de militair-juridische opleiding heb ik op de post gedaan. Ik hoef nu alleen nog maar te wachten op de oproep voor de toelatingsexamens.

MOEDER

Hij zondert zich af op zolder en organiseert daar alle mogelijke gerechtelijke processen tegen alle mogelijke misdadigers. Sommigen spreekt hij vrij, anderen veroordeelt hij tot diverse straffen en de zwaarste gevallen neemt hij mee naar achter de poepdoos, daar stelt hij ze terecht.

Soms loopt het aantal terechtstellingen zo hoog op dat hij 's nachts bang is om te gaan plassen.

ZOON

tegelijkertijd – in zichzelf Tomatendieven, kippenmoordenaars, moddergooiers, uitschelders, fraudulerende politieagenten, milieuverontreinigers, haatzaaiers, ordeverstoorers, kinderverkrachters, boevenbeulen, leerlingenverwaarlozers, ouderkrabbers... (*vul aan, vervorm en vererger*)

Moeder neuriet het liedje over het Nieuwe Leven.

ZOON

toont z'n schriftje Juridische wetten voor de kosmos. Ik heb er inmiddels heel wat (in gereedheid gebracht). Ik wil namelijk een jurist van landelijke betekenis worden.

Maar mooi niet dat ik vrijgesteld wordt van huishoudelijke werk: ik moet altijd alle planten water geven...

MOEDER

vult aan 's Morgens, 's middags en 's avonds, komkommers naar de markt brengen, het kippenhok schoonmaken...

ZOON

En mijn broer hoeft nooit iets in huis te doen. Nooit. Hij werkt op een kantoor of hij gaat naar de stad of hij ligt op de bank...

Ik heb twee vrienden: R en V. Ze wonen hierachter. Ze hebben hun technische school afgemaakt en werken nu als ijzerwerkers op een metaalfabriek. Ze zijn misschien niet heel slim, maar ze zijn wel heel rustig. En ze doen niet mee met de dorpsvandalen.

Heet. De aarde scheurt, de moestuin schroeit. Een wandeling langs de oever van de Pijavka. Ooit baadde heel Slakkendorp daar. Nu is het er finaal uitgestorven.

De vrienden R. en V. beginnen over handschoenen die ze op de fabriek niet krijgen en die ze echt nodig hebben.

M. moet zitten voor het jatten van zinken pijpen.

R. en V. blijven maar doorgaan over die handschoenen, dat komt omdat ze geen idealen hebben, geen dromen.

2 Eindexamenfeest

ZOON

Ik heb mijn laatste schoolexamen gehaald! Met glans! Ik ben erin geslaagd om de wetten van de dialectiek te verbinden met jurisprudentie en kosmos! Ik oefen op zolder voor het eindexamenfeest met dansen en toespraken houden.

Zenuwen. Diep ademhalen en gaan. Alles is er op het eindfeest: vlees, worst, groente, fruit, snoep, gebak, taart, limonade, drank, muziek, dansen...

Aan tafel zit ik naast T. De fantastische beeldschone T. Gelukt! Ik zit naast T.!

De beeldschone T. zit naast mij! Eerst voel ik me wat geremd, maar gaandeweg kom ik los en begin over jurisprudentie en kosmos. De kosmos laat T. niet onberoerd. Dat zie ik. Het wind me op. Ik ga door.

tegen T 'In mijn toekomst maak ik voor jou ook plaats, als je dat wilt,' zeg ik tegen T.

moeder/ t 'Dat is geweldig, dat is prachtig!'

ZOON

Ze vindt het prachtig! Ze vindt het geweldig! Het duizelt mij. Ik sta op en toost:

op de liefde!

moeder/ t 'Op de liefde!'

ZOON

Ik ben gelukkig. Zo gelukkig!

T. loopt weg om te gaan dansen

Maar als ze gaat dansen, loopt T. naar D. en danst de hele avond met hem. Ik sta aan de kant en kijk naar het dansen. Ze dansen te vrijmoedig. Op het

onwelvoeglijke af zou ik zeggen. Bah! Ik ga. Ik verlaat dit bandeloze, beschonken gezelschap. Ik ga naar huis.

af

en op

Stel dat T. nu eens niet meer met D. danste?

kijkt naar de dansende T.

Maar dat doet ze wel. Ze blijven maar dansen en de beest uithangen! Ik ga en kom niet meer terug. Nooit meer!

af

en op

Nee! Nu zie ik ze weer! Op de gang. Ze staan op de gang met z'n tweeën! In een donker hoekje, vies dicht tegen elkaar aangedrukt. Ik loop naar het podium. Pak de microfoon.

door de microfoon 'Hallo. Mag ik even jullie aandacht. Hallo? Ik heb een verassing. Voor iedereen! Er staat een bus voor de school. Iedereen past erin. Heb ik geregeld, via een familielid, chef van een garage. De bus brengt ons naar het natuurpark. Naar het natuurpark de Heldere Bronnen. Daar kunnen we dan de eerste zonsopkomst van het Nieuwe Leven meemaken. Iedereen is welkom! De bus vertrekt over vijf minuten!'

Iederen juicht. T. ook. En D. ook... 'Hoera!' 'Hoera!' 'Hoera!' 'Hoera!' 'Hoera!' 'Hoera!' Eropaf! Op naar het Nieuwe Leven!'

Ze beginnen me om het hardst te jonassen, en hoe hoger ik de lucht in vlieg, hoe banger ik word... omdat ik helemaal geen bus besproken heb... 'Ik heb helemaal geen bus besproken,' wil ik nog roepen. 'Grapje, vergissing, vezonnen! Ik zei maar wat.' Waarom zei ik maar wat?! Hoe moet dat nu? Ik voel me niet lekker. Ik moet overgeven.

Pas de volgende dag word ik weer wakker, op de schoolwc, midden tussen de vliegen, de vuiligheid en de hitte... Geeft niks. Vergeleken bij alle magnifieke en grandioze dingen die mij in de toekomst wachten, stelt dit niets voor!

noteert Opstelling van een wet over de strafrechtelijke verantwoordelijkheid voor het achterlaten van een kotsende jongen op de wc in kosmisch perspectief.

executie

...

Geeft niks! Ooit halen ze me allemaal in, met vlaggetjes, bloemen en mijn portret. *zingt*

het Nieuwe Leven

het Nieuwe Leven

het Nieuwe Leven

het Nieuwe Leven

het Nieuwe Leven

Hitte, stof, vliegen.

Er staat een oostenwind. Al voor de tweede week. Alles schroeit, zindert, verzenkt.

In de gloeiend hete lucht glinstert het stof. Braakliggend terrein, kalkput, ravijn, vuilstort –

De vrienden R. en V. hebben het niet meer over handschoenen, maar over het feit dat ze boksbeugels willen vervaardigen van aluminium, eboniet of tekstoliet.

3 Het begin?

ZOON

Het Nieuwe Leven begint met –

MOEDER

...het schoonmaken van het kippenhok!

De moeder leidt hem naar het schoon te maken kippenhok.

ZOON

terwijl hij begint met het schoonmaken van het kippenhok Ik moet me intensief voorbereiden op het Nieuwe Leven. Ik moet toelatingsexamens doen voor de militair-juridische opleiding. Ik moet dringend goede manieren en een correcte spreekwijze leren.

Ik moet keurig aan tafel leren zitten en netjes leren eten. Ik moet, in uiterlijk opzicht, van mijn zachte G af. Ik moet dialect en lelijke woorden vermijden. Ik moet het Nieuwe Leven ingaan als een zo nobel mogelijk man. Je moet jezelf zo hoog mogelijke doelen stellen en die proberen te halen.

oefent goede manieren en de G terwijl hij ondertussen het kippenhok schoonmaakt

Wilt u zo Goed zijn... Geen dank... In overeenstemming met het eerder GezeGde... Graag excessen vermijden...

MOEDER

En ik controleer of er geen vuiltje achterblijft!

ZOON

Ze doet haar uiterste best om het kippenhok schoner te houden dan haar huis.

Geeft niks!

gaat verder met de oefeningen in de modder

Geeft niks!

prachtig

Geweldig

Gordijnen

Garnering

Galop

Kak-kak-kak-kak!

LeuGenaar

LaGune

God, Graniet, Groen, Goed, Geloof, Geluk, Gaan... *er valt iets, iets gaat mis, verliest even zelfbeheersing, scheldt: De stank, de veren, het dons, de mest, de luizen! beheerst zich weer* Geeft niks! Eens zullen ze zeggen: hij was niet alleen een groot staatsman, maar ook niet te beroerd om een kippenhok schoon te maken.

MOEDER

op de achtergrond met de buurvrouw

– Wist je dat G. Jatsoetsjka een pak slaag heeft gegeven.

– Arme oude vrouw.

– Helemaal bont en blauw. Hij is opgepakt.

– Daar krijgt hij niet lang voor.

– Hij krijgt helemaal niets.

– Helemaal niets?

– Helemaal niets.

– Maar het is niet de eerste keer.

– Nee.

- Nee. Maar hij koopt het af.
- Ja, hij koopt het gewoon af.
- Zeg ik. En weet je wie er...

ZOON

Ik geef de planten water en hoor mijn moeder en de buurvrouw praten en denk: bestaat het leven om ons heen dan alleen maar uit negatieve dingen? Waar zijn dan de positieve dingen? Waar is het verheven streven? Waar is uiteindelijk de poëzie van het leven?

Hij wordt steeds luider in zijn spreken. De moeder draait zich langzaam om en kijkt naar hem.

Wat willen jullie dan, kameraden? Jullie willen worst – alsjeblieft, dat hebben we! Jullie willen cultuur? Ga naar de bibliotheek, het theater, de bioscoop, het buurthuis! Willen jullie zelf cultuur maken? Alsjeblieft, doe een cursus, ga tekenen, borduren, kleien, schrijven, zingen, dansen! Houden jullie niet van dingen die misgaan? Vecht ertegen! Willen jullie naar andere steden en landen?

MOEDER

Ik wil helemaal niks! Ik wil dat het morgen gaat regenen en dat de kippen flink eieren leggen! *draait zich weer van hem af*

ZOON

En dat is alles?! Alles gaat om mij, om mijn moestuin en mijn kippen! Meer niet!?

En het land dan? En de wereld? En de kosmos?

MOEDER

En dat jij de planten water geeft: 's morgens, 's middags en 's avonds.

ZOON

Ik sta bij het hekje te kijken hoe de zon achter de braadkuikenfabriek ondergaat.

MOEDER

Daar loopt T.

ZOON

bukt zich snel om niet gezien te worden

Geeft niks! Eens zal ik omringd worden door de mooiste en knapste vrouwen!

De aarde scheurt.

Het water verdwijnt spoorloos in de scheur.

De berg kippenstront groeit.

De komkommers zijn bijna over,

de tomaten zijn nog niet rijp.

R. en V. hebben het over de boksbeugels.

4 Het jasje

De moeder helpt de zoon met het aantrekken van een te klein pak, ze probeert het nog wat toonbaar te maken: uittrekken, gladstrijken e.d.

ZOON

Het blijkt dat je zonder kostuum, vooral dan het jasje, nergens heen hoort te gaan – behalve voor een sportief uitje. Op visite bij intieme vrienden kun je toestemming vragen om je jasje uit te doen, bij andere ontvangsten wachten we tot de heer des huizes daar zelf mee komt. Bij een pak hoort onherroepelijk een stropdas. Nette mensen zeggen ‘das’ of ‘plastron’. Bij een officiële gelegenheid is het jasje dichtgeknoopt. Met dichtgeknoopt jasje loop je bij kennissen binnen, een restaurant (zeker in gezelschap van een vrouw), een vergaderruimte, een schouwburgzaal. Het jasje moet eveneens zijn dichtgeknoopt als we als presidium aan tafel zitten of een praatje houden...
tegen zijn moeder Ik ben er een beetje uitgegroeid.

MOEDER

Ik heb geen geld voor een nieuw pak. Nog even en de Staat geeft je een fijn kostuum.

ZOON

Ik ga naar het militair comité om er achter te komen wanneer ik mijn oproep voor de militair-juridische opleiding kan verwachten.
tegen de ambtenaar Pardon, goedemiddag, kunt u mij misschien zeggen wanneer ik ongeveer mijn oproep voor de militair-juridische opleiding zou kunnen verwachten?

moeder/ ambtenaar *gromt, blaft en mompelt wat* 'Wegwezen en afwachten jij! Net als iedereen!'

ZOON

Wat een grofheid van toon.

begint een keukenla te slopen

Ik ga een nieuwe la voor de keukentafel maken. Een unieke la, zonder één spijker, uitsluitend met pinnen, met versiering, automatisch en met muziek bij het openschuiven. Het wordt een herinnering aan mij. Eens wordt die la in een museum tentoongesteld. Eens zeggen de mensen: 'hij was niet alleen een uitnemend staatsman, maar hij kon ook nog van zulke laden maken.' Ik haal de oude la uit elkaar, maar de nieuwe lukt niet. De pinnen en de nesten van het type 'zwaluwstaart' van de zijwanden passen niet. Misschien heb ik verkeerd gemeten.

Zonsondergang achter de braadkippen-
fabriek. Nachtviolet, maan.

R. en V. zijn begonnen aan de vervaardiging van boksbeugels van
eboniet. Ze hebben gaten in het eboniet geboord.

5 Naar de schouwburg

ZOON

Ik ga naar de stadsschouwburg. Zie een stuk over staalgieters. Ik wil tegenover de toneelspelers en de regisseur mijn dank uitspreken en een paar opmerkingen ter verbetering maken. Maar ik raak de weg kwijt in de coulissen. Ik beland in een maffe rommelkelder waar ik door een grove kerel word uitgejaagd.

moeder/ grove kerel 'Wegwezen jij. Jij hebt hier niets te zoeken!'

ZOON

noteert Opstelling van een wet op de administratieve aansprakelijkheid voor grofheid achter de coulissen in kosmisch perspectief.

executie

Zo. Ik begeef mij toch in een opgewekte stemming huiswaarts. Ik stap op de bus en –

moeder/ vandaal

'Moet je hem zien. Ga 's opzij studentje. Staat in zichzelf te praten. Kan jij praten dan?! Wegwezen hier!'

ZOON

Stompen, fluimen, fluimen, stompen. Geeft niks! Volgende keer het gevaar op het achterbalkon niet meer vergeten.

wil gaan zitten Ik kom thuis en –

MOEDER

Meekomen jij. De moestuin moet nog water hebben!

ZOON

Nog steeds geen oproep.

De hitte neemt niet af, de droge wind schroeit nog steeds, het stof blinkt en schittert.

N. moet zitten voor het jatten van zure room.

R. en V. zijn begonnen met het slijpen van de boksbeugels.

6 Eten

aan tafel

ZOON

kluift aan een kippenpootje

Eigenlijk moet je gevogelte met mes en vork eten. Sinaasappels en mandarijnen mogen nooit spiraalsgewijs gepeld, het zijn geen perziken, dus eerst snijden we ze op een bord in stukken, vervolgens verwijderen we de pitten, daarna halen we de schil eraf – en dat allemaal met behulp van mes en vork, beslist niet met je handen!

Hij veegt z'n handen aan een krant af en begint dan die krant te lezen.

Een mededeling in de centrale krant over een nieuw record van de staalgieter G. En die G. woont in ons dorp! Een gedicht van de dichter Z. in onze plaatselijke krant, gewijd aan het nieuwe record van de staalgieter. En ook die dichter Z. woont in ons dorp!

Ik voel me niet goed. Ik heb iets verkeerd gegeten. Ik heb een voedselvergiftiging opgelopen. Dat is hier in huis niet zo moeilijk: ze laat je alles opeten, *wijst met z'n hoofd naar de moeder* ook als het zuur is geworden.

MOEDER

Als je later groot bent, eet je maar verse dingen.

ZOON

Ik ben van streek, aan de schijterij. Grove aanduidingen vermijden. Geen schijterij, maar buikloop. Mijn maag blijft van streek. Dat is niet goed. Dat leidt maar af van hooggestemde gedachten en gevoelens. Ik bezoek het park,

waar de dichters van onze stad optreden. Door de schijterij kan ik niet alles af luisteren. Geen schijterij, maar buikloop. Door de buikloop kan ik niet alles tot het einde beluisteren.

De eenzijdig gegroeide populier ritselt lamlendig met zijn stoffige bladeren.

De eenarmige kolchozarbeider deelt kapmessen uit. De zon blijft bakken.

N. is bij de bierstal een oog uitgeslagen.

R. en V. vijlen hun boksbeugels.

7 Het schone zien

ZOON

bezig Kutkippen! Net schoongemaakt, nu alles alweer ondergescheten.

Kutkutkutkippen! Lelijke woorden en emoties vermijden. Het schone zien.

Het schone. Streef altijd naar het schone!

Moeder vecht op de markt in de rij voor de weegschaal. Het schone zien.

Een vechtpartij bij de bierstal. Er wordt iemand in elkaar geschopt. Het

schone zien. Alleen het schone zien.

fantaseert

Eens... kom ik incognito, geschminkt, naar de bierstal, ik pak een pul en ga resoluut op de grond zitten. Let op. Iemand neemt aanstoot aan me: 'ezel! stinkerd, etterbak, lijer!' Hij spuugt, pist in mijn bier en dan, dan trek ik mijn pistool, mijn op naam gestelde pistool ingelegd met goud en edelstenen en...

Beng!

executie

Ha! Net goed! Eens!

Kuttuin! Hoe natter je hem maakt, hoe droger hij wordt! Kutkutkuttuin!

Lelijke woorden en emoties vermijden. Het schone zien. Het schone. Honger.

Alle eieren gaan naar de markt, allemaal voor de verkoop. Niets voor ons.

Niets voor mij, de kippenhokcleaner. Nu moet ik eieren leegslurpen in het

geniep. Geeft niks! Kleinigheden. Mijn gedachten niet fixeren op zulke

kleinigheden. Denk aan het verhevene.

'Streef altijd naar het schone!'

Een groep dorpsvandalen heeft de dienstdoende vrouw van het gemaal verkracht. Altijd die dorpsvandalen!

noteert Opstelling van een wet op de strafrechtelijke aansprakelijkheid voor verkrachting in kosmisch perspectief, met tien jaar dwangarbeid in de mijnen op de planeet Venus.

Ik bezoek een stedelijke kunsttentoonstelling: veel portretten van helden van de arbeid, prachtige foto's van hoogovens, martinovens en walsmachines. Ik laat een dankbare notitie achter in het logboek: 'wat een leerzame tentoonstelling, dank u wel!'

Ik ga naar de winkel voor brood en suiker. Ik zie de vandalen niet die hangend op een hoek wachten op vertier. Op mij bijvoorbeeld. moeder/ vandalen 'Kijk eens wie we daar hebben! Pak hem! Godverdomme. Wie hem het eerst heeft!'

ZOON

Ik kom thuis zonder brood, suiker en geld en... met een smerige aanblik. Geeft niks!

Het schone zien. Het schone. 'Weg met het vuil! Veeg schoon!'

Een gerechtelijk proces tegen de dorpsvandalen. Terechtstelling van de grootste boosdoeners achter de poepdoos.

executie

Kutkippen! Net schoongemaakt en weer alles onder gescheten!

Klotebeesten! Ellendelingen! Wanneer komt die oproep nou? Wanneer!

De moeder die met iets anders bezig is, scheldt misschien steeds toevallig op hetzelfde moment mee (om iets anders).

De omgeving van het dorp bezocht. De heuvel achter het gemaal beklommen en in het ravijn achter de vuilstort afgedaald.

R. en V. vijlen hun boksbeugels.

8 De verdwenen kip

Moeder en zoon hebben hier tegelijkertijd elk hun eigen monoloog. Zoon op de voorgrond, moeder op de achtergrond. De moeder reageert alleen wanneer de buurman de zoon schopt, vervolgens jammert zij voort.

ZOON

Een van onze kippen is verdwenen. Ik probeer om via de methode van deductie de verblijfplaats van de kip vast te stellen: ik loop naar het braakliggende terrein – nee, geen kip. De kalkput – nee. Het ravijn – nee. De vuilstort – nee. Een poging om buurman B. te ondervragen over de kwestie van de verdwenen kip eindigt met een onaangenaam exces.
tot de buurman Een zeer goede morgen gewenst buurman. ... Heeft u misschien toevalligerwijze onze kip met het blauwe vlekje vanmorgen gezien?... Kunt u mij misschien ook zeggen wáár en wanneer u onze kip met het blauwe vlekje voor het laatst gezien heeft?

krijgt een schop onder z'n kont

noteert Opstelling van een wet over strafrechtelijke aansprakelijkheid voor de weigering een getuigenverklaring af te leggen in kosmisch perspectief.

noteert Opstelling van de wet op de strafrechtelijke aansprakelijkheid voor een schop onder je kont in kosmisch perspectief.

Gerechtelijk proces tegen buurman B.

Vonnis: twee jaar tuchtwerk in een mijn op Uranus.

executie

MOEDER

Kutklote! Ga zoeken! *zit op het bankje onder het afdakje zachtjes te jammeren over de verdwenen kip* Je was mijn beste kip! Waarom ben je nu weggelopen? Waarom hield je het niet uit bij mij? Heb ik je ooit tekort gedaan? Heb ik ooit je veren geplukt? Je was mijn slimste kip! Je was mijn rustigste kip! Je was mijn beste legkip! Met dat lieve vlekje. Dat blauwe lieve vlekje. Vlekje, waar ben je toch! Voor wie heb je mij verlaten? Waar lig je nu? Waar heb je nu je oogjes toegedaan?

even tussendoor in reactie op de zoon

‘Geef hem godverdomme een schop onder zijn kont!’ zegt de buurman.

gaat door met jammeren

Wat moet ik zonder je beginnen? Je was mijn beste kip! Waarom ben je weggelopen? Waarom hield je het niet uit bij mij? Heb ik je ooit tekort gedaan? Heb ik ooit je veren geplukt? Je was mijn slimste kip! Je was mijn rustigste kip! Je was mijn beste legkip! Vlekje! Voor wie heb je mij verlaten? Voor wie heb je mij verlaten? Waar lig je nu? Waar heb je nu je oogjes toegedaan? Wat

moet ik nu zonder je beginnen? Je was mijn slimste kip! Je was mijn rustigste kip! Je was mijn beste legkip! enzovoort

Als de zoon klaar is met spreken stopt de moeder direct met jammeren.

Van een van de hoogovens is het pantser gebroken, het dunne gietijzer is uit de oven gelopen. Er zijn slachtoffers gevallen.

Er is op aarde geen geluk, wel rust en spek. En het woord dan? zegt mijn zoon. Ja, het woord, maar ná het spek.

R. en V. vijlen hun boksbeugels.

9 Bietensoep

ZOON

Ze zijn begonnen met de bouw van nog een hoogoven, zegt mijn broer onder het middageten, onze stad krijgt de hoogste hoogoven van heel Europa. Binnenkort worden we hier helemaal verstikt, zegt hij, mijn broer. Je mag geen pessimist zijn! zeg ik. Ik weet zeker dat alle fabriekspijpen binnenkort heel effectieve filters krijgen, die de lucht weer schoon en gezond maken!

Moeder vloekt op de achtergrond.

De krachtterm die hij dan gebruikt, herhaal ik niet.

Jij mist een positieve instelling, zeg ik, je moet iets aan die grove inborst van je doen, anders komen we nooit vooruit.

Plens! Bietensoep in mijn gezicht. Hij gooit zo die bietensoep in mijn gezicht! Geeft niet! Hij maakt een fout. En ik bedoel niet die bietensoep. Tenminste niet alleen. Die bietensoep kun je hem natuurlijk ook ten laste leggen. Maar het gaat om iets anders. Iets wezenlijkers. Het gaat hier om het gemis van elke, maar dan ook elke,

POSITIEVE INSTELLING!

En dat is heel wat belangrijker dan bietensoep!

noteert Opstelling van een wet die waarschuwt voor een beroep op de kosmos zonder een positieve instelling.

noteert Opstelling van een wet op de verantwoordelijkheid voor het plenzen van bietensoep in iemands gezicht in kosmisch perspectief.

executie

Hitte, stof, vliegen. Vroeger trilde ik, maakte ik me druk, overdreven druk, verzengde en verkoolde ik, maar nu ben ik rustig. Ach, wat een kostbare gedachten, wat een kostbare tijd is er niet verbrand.

R. en V. beuken met hun boksbeugels op een boom om hun slagen te oefenen.

R. en V. blijven hun slagen met die boksbeugels op de boom oefenen.

10 Vrouwen

moeder/ broer Zal ik je kennis laten maken met een mooi meisje?

ZOON

knikt enthousiast van ja Nee! De kennismaking met een meisje lijkt mij op dit moment onmogelijk, in verband met mijn voorbereiding op de examens voor de militair-juridische opleiding.

moeder/ broer *grinnikt* Vieze stinkerd.

ZOON

Mijn broer komt thuis met een mooie vrouw. Ze installeren zich onder het afdak, gaan aan de drank. Mijn broer roept mij, ik loop naar ze toe.

moeder/ broer Nina, dit is mijn broertje, hij wordt jurist, een rechtsgeleerde, hij wordt een heel groot man! Later!

ZOON

Waar haalt mijn broer die mooie vrouwen vandaan? En waarom vinden ze het goed om onder ons roestige afdakje goedkope drank met hem te drinken?

moeder/ broer En als hij groot is, stuurt hij jou en mij voor onze zonden naar een of andere levenloze planeet!

moeder/ nina *lachend* Ach welnee, dat zal hij nooit toestaan!

moeder/ broer Hij bereidt zich er al op voor! Kijk maar hoe hij kijkt!

moeder/ nina Ik geef hem nu een zoen en dan steekt hij daar straks een stokje voor. Let maar op.

geeft hem een kus

ZOON

Mijn hoofd begint te duizelen en mijn benen beginnen te trillen.

moeder/ nina Schenk hem eens in!

moeder/ broer Hier.

reikt hem een glas wijn aan

moeder/ nina Drink, misschien verwarmt het je juridische ziel, misschien krijg je dan ooit medelijden met ons.

ZOON

Mijn gedachten zijn in de war, mijn hart bonkt. Nee, nee en nog eens nee! Ik laat me door jullie niet van mijn stuk brengen! Ik laat me door jullie niet in de afgrond van liederlijkheid en geestelijke leegte sleuren! Geen liederlijkheid! Geen geestelijke leegte! Jullie richten jezelf te gronde en willen mij in jullie val meenemen? Nee, nee en nog eens nee!

Vorbereitung op de examens. Vorbereitung op het Nieuwe Leven. Spraak, blik, houding, strijd met de zachte G.

...

's Nachts droom ik van een vrouw die onder haar buik een hete oven met schuifdeurtjes heeft.

...

Mij niet verlagen tot minne, platte dromen. Vechten tegen dergelijke dromen. Aan nobele dingen denken. Mij voorbereiden op een nobel leven. Ik heb een boek gelezen en daarin een opmerkelijke gedachte gevonden: de een ziet in een plas alleen maar een plas, terwijl de andere er de sterrenhemel in weerspiegeld ziet.

De hitte duurt voort, de kippen schijten, de tuin verzengt. Twee ton kolen met emmers naar het hok sjouwen. Heen en weer, heen en weer, en weer... heen en weer, heen en weer. Ruzie met de buurvrouw door het hek.

R. en V. beuken met hun boksbeugels op de boom.

II De kier

ZOON

Kolen, kolen, stof, spinrag, kolen, kolen, spinrag, stof, kolen...

stopt en gluurt

Kolen, kolen, stof, spinrag, kolen, kolen, spinrag, stof, kolen...

De schoonmaak van het kolenhok.

Het kolenhok grenst aan het erf van de buren.

Op het erf van de buren doet de buurvrouw de was. Door een kier zie ik haar benen. Zie ik hoe ze de was doet. Haar jurk ver omhoog. Een rilling. Ik loop weg van de kier. Niet gluren. Gluren leidt af van verheven gedachten en gevoelens. De kier leidt af van verheven gedachten en gevoelens. Ik vecht tegen de aantrekkingskracht van de kier.

Kolen, kolen, stof, spinrag, kolen, kolen, spinrag, stof, kolen... De kier.

Ik vecht tegen lage gevoelens en aandriften.

Kolen, kolen, stof, spinrag, kolen, kolen, spinrag, stof, kolen... De kier.

Ik vecht, ik vecht... en overwin.

Ik vecht en overwin... en sta weer bij de kier.

Moeder tikt hem op de schouder. Hij schrikt.

Moeder moppert, pruttelt en scheldt.

MOEDER

door de kier tegen buurvrouw Je doet expres je jurk omhoog om mijn zoon te bederven! *gaat door met een tirade op de achtergrond* Ze doet expres haar jurk omhoog om jou te bederven! Om je van je werk te houden. Je bent nog niet bij het kippenhok of zij begint met de was. Godverdomme.

ZOON

Niet luisteren naar dat geruzie. Niet horen die woorden. Me niet laten bederven. Niet meer kijken. Mij intensief blijven voorbereiden op het Nieuwe Leven. Mijn Oekraïense tongval uitroeien.

G – G – G – GGGGGG

Het dialect uitroeien.

G – G – G – GGGGGG

De platvloersheid uitroeien.

G – G – G – GGGGGG

Netjes leren lopen.

Netjes leren staan.

Netjes leren zitten.

De buurvrouw slaat moeder met een emmer op haar hoofd.

MOEDER

schreeuwt Auw!!! Wel godverdomme!!!

ZOON

De buurvrouw heeft moeder met een emmer op haar hoofd geslagen.

Moeder gaat naar het bureau, een klacht indienen, maar volgens haar luistert de brigadier niet. Hij is grof, hij beledigt mij, zegt ze.

MOEDER

mompelt/speelt de scene met de brigadier na Hij is grof... Hij beledigt mij...

Niks mee te maken, zegt-ie... Maar maar... Als we zo gaan beginnen... Maar als zij toch... Geen fysiek geweld...

ZOON

Ik denk dat moeder de zaak overdrijft. Ik ga naar de stad, naar een film over de dagelijkse gang van zaken van de strafrecherche, ga naar cafetaria

Stormvogel, drink aldaar een glas appelsap en eet twee erwentaartjes.

MOEDER

Er is geld weg! Wie heeft dat weggenomen?! Godverdomme! Waar is het geld!

ZOON

Ik wil wel bekennen...

MOEDER

Godverdomme, godverdomme, godverdomme! Wie!

ZOON

...maar ze is in zo'n afschuwelijke bui dat ik daarvan afzie. Ik ga met een uitgestreken gezicht aan tafel zitten.

MOEDER

Godverdomme! Wie, wie, wie!

ZOON

Laat me met rust met dat stinkgeld van je! zegt mijn broer, we hebben een jurist in huis, zadel hem maar op met het onderzoek!

Moeder moppert, pruttelt en scheldt.

MOEDER

Godverdomme, godverdomme, godverdomme!

ZOON

Onderzoek. Gerechtig vooronderzoek, verhoor èn gerechtelijk proces tegen mijzelf op zolder. Ik in de beklaagdenbank. Ik leid mijzelf naar achter de poepdoos. Nu ben ik aan de beurt... maar op het laatste moment ga ik in cassatie... en krijg gratie! Met omzetting van de terechtstelling in vijftien jaar zwaar regime. Dat is ook niet niks: vijftien jaar zwaar regime. Maar ik ontsnap uit gevangenschap. Ik weet te ontsnappen. Ik verschuil mij in de taiga, tussen de tomaten. Later verschuil ik me in de bergen, achter de kippenstront.

En jawel: ik kom vervroegd vrij!

Het schelden verstomt.

De hitte duurt voort, de kippen schijten, de tuin verzengt. Er is weer iemand in elkaar geslagen op het braakliggende terrein, bij zonsondergang.

R. en V. beuken met hun boksbeugels op een boom.

12 Broer weg

ZOON

Mijn broer is opeens verdwenen.

MOEDER

Op zijn werk weten ze ook niet waar hij zit.

ZOON

Waar moet je hem zoeken, aan welk eind van de stad?

MOEDER

Waar moeten we hem zoeken, waar?!

ZOON

We lopen en zoeken, lopen en zoeken.

MOEDER

Lopen zoeken, zonder resultaat.

ZOON

Moeder is op het bureau geweest. Naar de politie-ambtenaar Oedot.

MOEDER

Oedot zegt: 'hij kan niet zoek raken, hij komt wel weer boven water en zo niet, dan betekent dat één klootzak minder'.

ZOON

Dat geloof ik niet! Dat kan hij niet gezegd hebben!

Zoon gaat op hoge poten naar het Bureau.

MOEDER

roept hem achterna 'Hij komt wel weer boven water en zo niet, dan betekent dat één klootzak minder,' heeft hij gezegd.

moeder/ oedot *zit achter zijn bureau iets te lezen en brood met worst te eten,
hij drinkt daarbij iets uit een fles*

ZOON

klopt op de deur om zich kenbaar te maken Goedendag! Eet smakelijk!

moeder/ oedot Dat vliegt maar onbekookt binnen. Wat moet je?!

ZOON

De zaak is in zekere zin...

moeder/ oedot Korter!

ZOON

Nou...

moeder/ oedot Nou wat?! Komt er nog wat van!

ZOON

Nee... Niets... Niets eigenlijk. Dank u wel.

moeder/ oedot Dat vliegt maar weer onbekookt naar buiten!

ZOON

Eet smakelijk.

Zoon vliegt het Bureau uit, terug naar huis.

Je mag niet generaliseren. Niet iedereen is hetzelfde als deze Oedot. Soms is er onrecht, meestal is er recht. En het recht is ook niet de hele juristerij.

Juristerij is maar een klein onderdeelje van het recht.

ZOON

De volgende ochtend komt mijn broer boven water... Hij gaat op de bank liggen...

moeder/ broer *jammert katerig* Water...

brengt hem water

Broer drinkt langzaam, kotst vervolgens in de beker en reikt hem de volgekotste beker aan.

moeder/ broer Weet je nog hoe ik jou als kind heb lopen stompen?

ZOON

Ja.

moeder/ broer Weet je nog hoe ik je met je hoofd naar beneden boven het kokende water hield?

ZOON

Ja.

moeder/ broer Weet je nog hoe ik scheten in je gezicht liet?

ZOON

Ja.

moeder/ broer Weet je nog hoe ik je een schop onder je kont gaf?

ZOON

Ja.

moeder/ broer *jammert* Ooooooohh! Je weet alles nog. Mijn zaak staat er slecht voor.

ZOON

Waarom?

moeder/ broer Kan niet anders! Binnenkort ben jij immers een staatsman! En dan krijg je opeens zin om alles wat ik met jou heb gedaan met mij te doen! *jammert nog wat na van ellende*

ZOON

Ik denk niet dat dat gaat gebeuren.

Ten eerste zit mijn leven dan boordevol belangrijkere zaken en gevoelens. En ten tweede...

moeder/ broer Goed, ga maar weg met die stinkbeker van je. *doet zijn ogen dicht*

Het roestbruine riet bij de rivier ruist, olievlekken drijven op het water. Snikhitte, doodse stilte, verlatenheid.

R. en V. willen iemand aanvallen met hun boksbeugels. Pogingen om hen dat uit het hoofd te praten zijn vruchteloos. Ze willen vannacht met hun boksbeugels de straat op en iemand aanvallen. Hun handelwijze kan tot excessen leiden. R. en V. beginnen met schelden en stoppen niet meer.

13 Licht

ZOON

Dag maan. Dag helling. Dag fabrieksrook.

Zoals jij altijd uit de fabrieksrook naar ons toe kruipt, maan, zo kruip ik binnenkort ook uit Slakkendorp. Beneden, in het licht van de maan en de gloed van de gestorte hoogovenslakken, tussen het dichte riet en de zieke wilgen kronkelt de Pijavka. Dag Pijavka. Zoals jij, kronkelend tussen zieke wilgen en dicht riet, vergiftigd en met olie bedekt, ergens in zee uitmondt, zo zal mijn leven zich binnenkort ook in de oceaan van het staatkundige leven uitstorten. Zoals jij tevoorschijn kruipt om de duisternis van de afgraving te verlichten, zo zal mijn licht ook spoedig het duister en donker van het leven verlichten...

's Avonds naar de steile helling gelopen. De maan verlichtte de afgrond,
de Pijavka, de moestuinen van de voorstad.

14 Weg?

ZOON

Na het opstellen van een wet op de strafrechtelijke aansprakelijkheid voor drugsgebruik in kosmisch perspectief loop ik naar de spiegel en houdt een redevoering ter gelegenheid van de uitreiking van de Staatsprijs voor verdiensten op juridisch terrein. Na een overdadig banket vertrek ik naar de VS, waar ik de maffia ontmasker, ananas eet, champagne drink, hasj rookt en huizen van plezier bezoek.

Een cocktail drink je met kleine slokjes, met tussenpozen. Whisky, met ijs of met prikwater. Wijn drink je beetje bij beetje uit een wijnglas. Likeur, met kleine slokjes. Cognac eveneens met kleine slokjes, met tussenpozen. In die tijd kun je het glas in je hand houden, cognac houdt van warm. Champagne en andere schuimwijn kun je het best meteen achteroverslaan, maar het mag ook beetje bij beetje.

Ik heb in de kelder zelfgestookte wodka gevonden... en gedronken... gekotst in de poepdoos, achter de poepdoos en in het kippenhok.

Kutkippen, kuttuin!

Fabrieksrook. De moestuin verpietert.

In de ton met verrot water komen langzaam groene bellen die knappen.

De linkerbuurman, net uit de gevangenis, is een of andere kuil aan het graven in de tuin. De rechterbuurman, die twee keer heeft gezeten, slaat met een hamer op ijzer. In het kippenhok gaan de kippen tekeer. Mijn buik rommelt, mijn hoofd doet pijn.

15 Red mij

ZOON

Ik loop weg van de stadsrand, de steile helling op. De maan verlicht de afgrond, en de Pijavka. Ach maantje, ach Pijavka, binnenkort verlaat ik Slakkendorp. Binnenkort, spoedig, het zal niet zo lang meer duren en dan komt de oproep –

Opeens omklemt iemand mijn hals.

Ik gil.

Het is brigadier Oedot.

– Wat doe jij hier?’ zegt hij, terwijl hij harder knijpt.

– Staan, gorgel ik.

– Ik zie dat je niet ligt, maar wat doe je hier?

– Mag dat dan niet? Heb ik daar dan het recht niet toe?

– Jawel.

Hij knijpt mijn keel dicht.

– Aaarrgg!

half stikkend

– Laat mij los, uw handelwijze kan tot excessen leiden.

zachtjes

– U stinkt naar drank.

Ik krijg een tik tegen mijn oren.

– Pokkenjong.

Ik val.

Hij begint mij te schoppen.

Ik ruk me los.

En ren.

Ren weg.

Weg weg weg!

Ik hol zigzaggend, struikel, val en zet het weer op een lopen – en – ik – ren–
recht – op de dorpsvandalen af!

De dorpsvandalen! O, alsjeblieft niet de dorpsvandalen!

Ze schreeuwen.

– ‘Pak die toekomstige openbare aanklager!’

– ‘Sla die toekomstige juut!’

Ze stormen op me af en ik ren.

Weg. Weg, weg, weg!

Ik ren.

Zij rennen harder.

Ik – kan – niet – meer –

Mensen!

Help mij!

Mamma!

Waar ben je?

Red mij!

kort verhaal

De zware industrie in onze stad is hoog ontwikkeld. Je vindt bij ons de allergrootste hoogovens, martinovens en walsmachines. Veel helden van de arbeid. Er zijn clubgebouwen en sportvelden. Met de voedselvoorziening zit het wel snor. Men komt uit naburige steden naar ons toe voor worst.

Ik woon met mijn moeder en mijn oudere broer aan de rand van de stad, in Slakkendorp. Dat is een groot en krachtig dorp. Veel mensen hebben een auto en een motorfiets. Ze voeden en kleden zich goed.

We wonen in een riante, maar nog niet helemaal afgebouwde flat van slakkenbeton. We hebben kippen, een schuur en een moestuin. Vader is drie jaar geleden omgekomen bij een dorpsgevecht, moeder werkt op het gemaal, mijn broer op een kantoor en ik doe mijn laatste schoolexamens en bereid me voor op het Nieuwe leven – ik heb bij de voorjaarscommissie dienstplicht een verzoek ingediend om tot de militair-juridische opleiding te worden toegelaten.

In de vijfde klas voelde ik opeens de aandrang tot juristerij. Ik zonderde me op zolder af en organiseerde daar alle mogelijke gerechtelijke processen tegen alle mogelijke misdadigers. Sommigen sprak ik vrij, anderen veroordeelde ik tot diverse straffen en de zwaarste gevallen nam ik mee naar achter de poepdoos, waar ik ze terechtstelde.

Soms liep het aantal terechtstellingen zo hoog op dat ik 's nachts bang was om te gaan plassen.

Later begon ik juridische wetten voor de kosmos op te stellen en ik heb er inmiddels heel wat in gereedheid.

Ik wil een jurist van landelijke betekenis worden.

Zoals onze ondiepe en met olie vervuilde Pijavka ergens uitmondt, zo zal mijn leven zich spoedig in de oceaan van het nationale bestel uitstorten. Moeder juicht mijn droom toe, verkondigt aan iedereen dat haar zoon een landelijk opererende openbaar aanklager wordt, maar ze stelt me niet vrij van huishoudelijke werk: ik moet de planten water geven, komkommers naar de markt brengen en het kippenhok schoonmaken.

Terwijl mijn broer niets in huis wil doen. 's Avonds gaat hij naar de stad of ligt hij op de bank.

Hij grinnikte toen hij van mijn droom hoorde.

We zullen zien, broer!

Ik heb mijn laatste schoolexamen gehaald! Met glans! Ik ben erin geslaagd om de wetten van de dialectiek met jurisprudentie en kosmos te verbinden! Ik kreeg gelukswensen! Men zei dat mij een schitterende toekomst wachtte! Ik ben verdrietig dat de school nu achter mij ligt en blij dat het Nieuwe leven voor mij ligt...

Hitte, stof, vliegen. Morgen is het eindexamenfeest. Voorbereidingen. Ik oefen op zolder met dansen en toespraken houden. Zenuwen.

Vlees, worst, groente, fruit, snoep, gebak, taart, limonade, drank, muziek, dansen – het was er allemaal, op het eindfeest. Aan tafel wist ik een plaatsje naast T. te krijgen, die ik altijd leuk had gevonden en die ik dat op deze afscheidsavond wilde laten weten. Eerst voelde ik me wat geremd, maar gaandeweg kwam ik los en begon over jurisprudentie en kosmos. En merkte dat mijn redentaties T. niet onberoerd lieten. Dat wond me op en ik verklaarde dat er voor haar ook wel een plaatsje in mijn toekomst te vinden zou zijn.

'Dat is geweldig, dat is prachtig!' zei ze.

Het duizelde mij. Ik stond op en stelde een toast op de liefde voor. Ik kreeg bijval.

‘Op de liefde!’ riep ik, mij tot T. wendend.

‘Op de liefde!’ antwoordde ze.

Ik was gelukkig.

Maar toen we gingen dansen, liep ze naar D. en danste de hele avond met hem. Ze dansten te vrijmoedig, op het onwelvoeglijke af zou ik zeggen, ik besloot het bandeloze, beschonken gezelschap te verlaten, ging naar huis, maar ik kwam weer terug: stel dat T. nu eens niet meer met D. aan het dansen was? Maar ze bleven maar dansen en liederlijk doen. Ik verliet voor de tweede maal het bal en keerde wéér terug. Nu zag ik ze op de gang. Ze stonden in een donker hoekje, dicht tegen elkaar aan gedrukt. Toen liep ik de zaal in, vroeg de microfoon en verklaarde dat ik voor iedereen een verrassing had, en wel: een familielid van mij werkte als chef van een garage en ik had een bus besproken met hem die nu bij school voor zou rijden en waarmee we naar natuurpark Heldere Bronnen konden om daar de eerst zonsopgang van het Nieuwe Leven mee te maken.

Iedereen schreeuwde ‘Hoera!’, begon mij om het hardst te jonassen, en hoe hoger ik de lucht in vloog, hoe banger ik werd, omdat ik helemaal geen bus besproken had.

Ik voelde me niet lekker, moest overgeven en werd pas de volgende dag wakker, op de school-wc, midden tussen de vliegen, de vuiligheid en de hitte...

Maar goed, daar zal ik het niet over hebben. Dat is allemaal onzin, vergeleken bij alle magnifieke en grandioze dingen die mij in de toekomst wachten!

Maar het is wel een mooi stel! Om mij alleen op de wc achter te laten!

Opstelling van een wet over de strafrechtelijke verantwoordelijkheid voor het achterlaten van een kotsende jongen op de wc in kosmisch bestek. Geeft niks, ooit halen ze me allemaal in, met vlaggetjes, bloemen en mijn portret.

Hitte, stof, vliegen. Werk in huis en de voorbereiding op de toelatingsexamens voor de militair-juridische opleiding.

Ik moet me intensief op het Nieuwe leven voorbereiden. Ik moet dringend goede manieren en een correcte spreekwijze leren. Ik moet keurig aan tafel leren zitten ennetjes leren eten. Uiterlijk gezien moet ik van mijn zachte g af. Dialect en lelijke woorden vermijden. Je moet het Nieuwe Leven zo deftig mogelijk ingaan.

Staat u mij toe, alstublieft, wilt u zo goed zijn, wenst u niet, is het u niet dienstig, geen dank, in dier voege dat, in overeenstemming met het eerder gestelde, als een rode draad, het quorum, om excessen te vermijden, prachtig, geweldig, tot ziens, gordijnen, garnering, galop, leugenaar, lagune, God, graniet...

Hitte, stof, vliegen. Het schoonmaken van het kippenhok. De stank, de veren, het dons, de mest, de luizen. Moeder controleert of er geen vuiltje achterblijft. Ze doet haar uiterste best om het kippenhok schoner te houden dan haar huis.

Geeft niks! Eens zullen ze zeggen: hij was niet alleen een groot staatsman, maar ook niets te beroerd om een kippenhok schoon te maken.

De aarde scheurt, de moestuin schroeit. Het water geven, 's morgens, 's middags en 's avonds. Ik kom bijna de deur niet uit. Ik probeer klasgenoten te ontlopen.

Bij het hekje stond ik te kijken hoe de zon achter de kippenslachterij onderging. Opeens zag ik T. lopen. Ik ging op mijn hurken achter het hekje zitten.

Geeft niks! Eens word ik omringd door de mooiste en knapste vrouwen!

Een vroege morgen, een zak met komkommers, de bus, de markt. Moeders gevecht om de beste plaats in de bus en op de markt.

Mijn broer kwam 's avonds met een vrouw aan. Ze zaten onder het afdak te drinken en te roken.

Ik kon niet slapen.

's Avonds ging ik naar R. en V., met wie ik eens vriendschappelijke betrekkingen heb onderhouden. Ze zijn inmiddels van de technische school en werken nu als ijzerwerkers op een metaalfabriek. Het zijn misschien geen al te snuggere gasten, maar ze zijn wel rustig en hebben niets met die rotjongens van het dorp.

Ze zaten op een bankje bij R.'s flat. Ze ontvingen me heel goed, vroegen of het waar was dat ik openbaar aanklager wilde worden, waarop ik antwoordde dat de bepaling 'openbaar aanklager' te beperkt was en dat ik mij voorbereidde op een breder en dieper juridisch werkterrein in kosmisch bestek.

Ze begonnen over handschoenen die ze op hun werk niet kregen en waar ze niet zonder konden.

Ik adviseerde hun om zich wat die handschoenen betrof tot het

districtscomité te wenden, of tot het Centraal Comité. De avond verliep in een sfeer van vriendschap en wederzijds begrip.

Geeft niks, R. en V., niet getreurd! Eens stel ik jullie aan als directeur van een buitengewoon grote fabriek!

Buurvrouw en moeder bespreken bij het hek het dorpsnieuws. Ik geef de planten water, hoor ze praten en denk: bestaat het leven om ons heen dan alleen maar uit negatieve zaken? Waar blijven dan de positieve dingen? Waar is het verheven streven? Waar is uiteindelijk de poëzie van het leven? Wat willen jullie dan, kameraden? Jullie willen worst – alsjeblieft, dat hebben we! Jullie willen cultuur? Ga naar de bibliotheek, de bioscoop, het buurthuis! Willen jullie zelf cultuur maken? Alsjeblieft, doe een cursus, ga tekenen, borduren, branden, kleien, schrijven, zingen, dansen! Houden jullie niet van dingen die misgaan? Vecht ertegen! Willen jullie naar andere steden en landen...?

‘Ik wil helemaal niks!’ zegt moeder. ‘Ik wil dat het morgen gaat regenen en dat de kippen flink eieren leggen!’

Daar heb je hun hele filosofie! En veel mensen uit ons dorp zijn gezwicht voor deze filosofie: alles gaat om mij, om mijn moestuin en mijn kippen! En het land dan? En de wereld? En de kosmos?

Hitte, stof, vliegen. Zonder dat moeder het wist heb ik in de schuur confituur van vorig jaar gegeten, ik scheidte die met een stuk karton uit een drieliterpot. Opeens stapte mijn broer binnen.

‘Aan de schrans, jurist?’

Waar gaat het eigenlijk over? Waarom doet hij zo? Mag een toekomstig jurist soms niet van confituur houden?

M. moet zitten voor het jatten van zinken pijpen.

Opstelling van een wet over de strafrechtelijke aansprakelijkheid voor het jatten van zinken pijpen in kosmisch bestek.

R. en V. gaan maar door over die handschoenen.

Je moet idealen hebben, een droom, dan is die handschoenenkwestie bijzaak.

Het schoonmaken van het kippenhok.

Kutkippen! Ik heb de boel net schoongemaakt en nu hebben jullie alles weer onder gescheten.

Lelijke woorden en emoties vermijden. Het schone zien.

Moeders gevecht op de markt in de rij voor de weegschaal.

Een vechtpartij bij de bierstal. Er werd iemand in elkaar geschopt.

Ik kom hier incognito, geschminkt, en ik loop naar de bierstal, pak een pul bier en ga pardoes op de grond zitten. Iemand zal zeker aanstoot aan me nemen, mij voor ezel uitmaken, stinkerd, etterbak, uitslover, hij zal gaan spugen en in mijn bier pissen, en dan trek ik mijn met goud en edelstenen ingelegde, op naam gestelde pistool.

Kuttuin! Hoe natter je hem maakt, hoe droger hij wordt!

Lelijke woorden en emoties vermijden. Het schone zien.

Mijn broer en een mooie vrouw. Waar haalt hij ze vandaan? Waarom gaat hij niet trouwen?

Een wandeling langs de oever van de Pijavka. Ooit baadde heel ons Slakkendorp daar, ooit hadden R., V. en ik daar onze MOZS georganiseerd, onze Mondiale Olympische Zomerspelen: wie zich het snelst kon uitkleden en in het water springen, wie het langst onder water kon zitten, wie het verst kon spugen enz., maar nu is het finaal uitgestorven, ruist het roestbruine riet, drijven er olievlekken op het water... Snikhitte, doodse stilte, verlatenheid...

Als ik een man van nationale betekenis ben, maak ik de Pijavka schoon, diep, waterrijk. Ik kleed haar in graniet en marmer. Ik verbind haar met de grootste havens van het land en van de wereld.

Hitte, stof, vliegen. Moeder bakt of kookt nooit een ei – ze gaan allemaal naar de markt, allemaal in de verkoop.

Ik moet in het geniep eieren leegslurpen in het kippenhok.

Mijn gedachten niet fixeren op zulke kleinigheden. Proberen te denken aan het verhevene, het betekenisvolle, het nobele. Streven naar het schone.

Een stedelijke kunsttentoonstelling bezocht: portretten van helden van de arbeid, hoogovens, martinovens, walsmachines. Een dankbare reactie achtergelaten in het gastenboek.

Naar de winkel geweest voor brood en suiker. Blootgesteld aan een aanval van de kant van het tuig. Thuisgekomen zonder brood, suiker en geld, met een smerige aanblik.

Een gerechtelijk proces tegen de dorpstuig. Terechtstelling van de grootste boosdoeners achter de poepdoos.

's Morgens moest ik plassen en zag ik onze poepdoos op zijn kant liggen. Wat was er gebeurd? Zou het 's nachts soms gewaaid hebben?

Mijn broer weigert mee te helpen om de poepdoos overeind te zetten.

'Jij voert daar je doodstraffen uit, dan moet je hem ook maar overeind zetten,' zei hij.

Stank en wormen van de poepdoos.

Vorbereiding op de examens, de opstelling van nieuwe wetten, de strijd tegen de zachte g, het werk in de moestuin, de markt.

R. en V. hebben het niet over handschoenen, maar over het feit dat ze boksbeugels moeten vervaardigen van aluminium, eboniet of tekstoliet. Een gevaarlijk streven!

Hun manier van leven is het gevolg van het gemis van een verheven doel en een nobele droom.

Je moet jezelf zo hoog mogelijke doelen stellen en die proberen te halen.

Een van onze kippen is verdwenen.

Een poging om via de methode van de deductie de verblijfplaats van de kip vast te stellen.

‘Kutkloten!’ schreeuwde moeder. ‘Ga zoeken!’

Naar het braakliggende terrein gelopen, naar de kalkput, naar het ravijn, naar de vuilstort – zonder resultaat.

Een poging om buurman B. te ondervragen over de kwestie van de verdwenen kip eindigde met een onaangenaam excès: buurman B. gaf me een schop onder mijn kont.

Opstelling van een wet over strafrechtelijke aansprakelijkheid voor de weigering een getuigenverklaring af te leggen in kosmisch bestek.

Opstelling van de wet op de strafrechtelijke aansprakelijkheid voor een schop onder je kont in kosmisch bestek.

Gerechtelijk proces tegen B. Vonnis: twee jaar dwangarbeid in een mijn op Uranus.

Moeder zit op het bankje onder het afdak te jammeren over de verdwenen kip: ‘Je was mijn beste kip! Waarom ben je nu weggelopen? Waarom hield je het niet uithouden bij mij? Heb ik je ooit tekortgedaan? Heb ik ooit je veren geplukt? Je was mijn slimste kip! Mijn rustigste kip! Mijn beste legkip! Voor wie heb je mij verlaten? Waar zit je nu? Waar heb je nu je oogjes toegedaan? Wat moet ik nu zonder je beginnen?’

Hitte, stof, vliegen. R. en V. hebben het over de boksbeugels. De komkommers zijn bijna over, de tomaten zijn nog niet rijp. De aarde scheurt. Het water verdwijnt spoorloos in de scheur. De berg kippenstront groeit. Met een uitgestreken gezicht aan tafel zitten, zonder mijn armen wijd te

doen. Nauwkeurig en met gezag praten. De schoonmaak van het kolenhok. Stof, spinrag. Het hok grenst aan het erf van de burens. Door een spleet zijn de buurvrouws benen te zien. Ze doet de was. Haar jurk zit ver omhoog. Een rilling. Weg van de spleet lopen. Niet gluren. De spleet leidt af van verheven gedachten en gevoelens. Vechten tegen aantrekkingskracht van de spleet. Vechten tegen lage gevoelens en aandriften. Vechten en overwinnen. Vechten, overwinnen en weer bij de spleet staan. Door moeder bij de spleet betrappt. Herrie, kabaal. Mijn broer lachen. We zullen zien, broer.

Voor de tweede week staat er een oostenwind. Alles schroeit, zindert, verzengt. In de gloeiend hete lucht glinstert het stof. Mijn broer zei onder het middageten dat ze in onze stad met de bouw van nog een hoogoven zijn begonnen – de grootste van Europa. Hij zei dat we hier binnenkort helemaal verstikt worden. Ik antwoordde dat je geen pessimist mag zijn, dat alle fabriekspijpen in de naaste toekomst van de meest effectieve filters voorzien zullen worden. Hij antwoordde met een onherhaalbare krachtterm. Ik zei dat zijn antwoord het gevolg was van zijn grove inborst en het gemis van een positieve instelling. Hij plensde mij zijn bietensoep in mijn gezicht.

Ik meen dat hij het bij het verkeerde eind heeft.

En dan gaat het helemaal niet om die bietensoep, hoewel je hem dat ook ten laste kunt leggen, maar om iets anders, iets wezenlijkers; het gaat hier om het gemis van elke positieve instelling, en dat is heel wat wezenlijker dan bietensoep.

Opstelling van een wet die waarschuwt voor een beroep op de kosmos zonder een positieve instelling.

Opstelling van een wet op de verantwoordelijkheid voor het plenzen van bietensoep in iemands gezicht in kosmisch bestek.

R. en V. zijn begonnen aan de vervaardiging van boksbeugels van eboniet.

Niet aan denken.

Naar de stadsschouwburg geweest. Een stuk gezien over staalgieters. Wilde tegenover de acteurs en de regisseur mijn dank uitspreken en een paar opmerkingen, maar ik raakte de weg kwijt in de coulissen, belandde in een maffe rommelkelder waar ik door een grove kerel werd uit gejaagd.

Opstelling van een wet op de administratieve aansprakelijkheid voor grofheid achter de coulissen in de kosmisch bestek.

Kutkippen! Net schoongemaakt en weer alles ondergescheten!

Klotenbeesten! Ellendelingen!

Mijzelf in acht nemen. Geen grofheden en platvloersheden toestaan.

Een groep dorpstuig heeft de dienstdoende vrouw van het gemaal verkracht.

Opstelling van een wet op de strafrechtelijke aansprakelijkheid voor verkrachting in kosmisch bestek, met tien jaar dwangarbeid in de mijnen op Venus.

R. en V. hebben gaten in het eboniet geboord.

Hitte, stof, vliegen. Zonsondergang achter de kippenslachterij. Nachtvioelen, maan. Opstelling van een project van een gevangenis op de maan.

Vechtpartij op het braakliggende terrein.

Materie is een objectieve werkelijkheid die ons in waarnemingen wordt gegeven. Spiraalvormige ontwikkeling van de maatschappij. Naar de kwestie over het kostuum, vooral dan het jasje. Het blijkt dat je zonder jasje nergens heen hoort te gaan – behalve voor een sportief uitje. Op visite bij intieme vrienden kun je toestemming vragen om je jasje uit te doen, bij andere ontvangsten wachten we tot de heer des huizes daar zelf mee komt. Bij een pak hoort onherroepelijk een stropdas. Bij een officiële gelegenheid is het jasje dichtgeknoopt. Met dichtgeknoopt jasje loop je bij kennissen binnen, een restaurant (zeker in gezelschap van een vrouw), een vergaderruimte, een schouwburgzaal. Het jasje moet eveneens zijn dichtgeknoopt als we als presidium aan tafel zitten of een praatje houden...

Gesprek met moeder over mijn pak, waar ik allang ben uitgegroeid – zowel moreel als fysiek.

‘Ik heb geen geld voor een pak. Nog even en de staat geeft je een fijn kostuum’, antwoordde ze.

R. en V. zijn begonnen met het slijpen van de boksbeugels.

Een gratis klassiek concert in het park bezocht. Er waren minder toeschouwers dan musici en aan het eind was ik alleen over, omdat een toekomstig jurist van landelijke betekenis een harmonisch ontwikkeld persoon moet zijn.

Na het concert liep ik naar de musici toe en betuigde hun mijn dankbaarheid.

‘Wat maakt u me nu?!’ riep de dirigent uit. ‘Wij moeten u bedanken, wij zijn u dankbaar!’

Hij maakte een buiging voor mij, de musici klaptten en ik voelde me duizelig, begaf mij in een opgewekte stemming huiswaarts, vergat het gevaar je op het achterbalkon van onze bus op te houden en werd het slachtoffer van pesterijen in de vorm van stompen en fluimen. Thuisgekomen werd ik door moeder echter meteen doorgesluisd naar het nachtelijk begieten van de moestuin.

Hitte, stof, vliegen.

R. en V. slijpen hun boksbeugels.

N. moet zitten voor het jatten van zure room.

Ruzie van buurvrouw en moeder door het hek. Moeder beschuldigt buurvrouw ervan dat zij expres haar jurk omhoog doet om haar zoon te bederven, mij dus. Niet luisteren naar dat geruzie. Niet horen die woorden. Mij intensief blijven voorbereiden op het Nieuwe leven. Mijn zuidelijke tongval, het dialect en de platvloersheid blijven uitroeien. Netjes leren lopen. Netjes leren staan. Netjes leren zitten. Geld onder het zeiltje vandaan gehaald, naar de stad gegaan, naar een film geweest over de dagelijkse gang van zaken van de strafrecherche, naar cafeteria Stormvogel geweest, aldaar een glas appelsap gedronken en twee erwentaartjes gegeten.

Moeder ontdekte de verdwijning van het geld, maakte stennis. Wilde bekennen, maar ze was in zo’n afschuwelijke bui dat ik daarvan afzag. Ze vroeg het aan mijn broer.

‘Laat me met rust met dat stinkgeld van je! We hebben een jurist in huis, zadel hem maar met het onderzoek op!’ zei hij.

Gerechtigd vooronderzoek, verhoor en gerechtelijk proces tegen mijzelf op zolder.

Ik leidde mijzelf naar achter de poepdoos, maar op het laatste moment ging ik in cassatie en kreeg gratie, met omzetting van de terechtstelling in vijftien jaar zwaar regime. Uit gevangenschap ontsnapt, mij in de taiga verscholen, tussen de tomaten, vervolgens in de bergen, achter de kippenstront. Kwam vervroegd vrij.

Hitte, stof, vliegen. Buurvrouw en moeder nemen het dorpsnieuws door. Ze praten over G., die de oude vrouw Jatsoetsjka een pak slaag heeft gegeven.

‘Voor Jatsoetsjka krijgt hij niet lang,’ zegt moeder.

‘Hij krijgt helemaal niets. Het is niet de eerste keer. Hij koopt het af,’ antwoordt buurvrouw.

Ik geef de planten water, hoor het gesprek aan en denk: wat betekent dat, ‘hij krijgt niet lang,’ wat betekent ‘afkopen’?

Wat zijn de mensen juridisch toch weinig onderlegd en naïef! Wat een burgerlijke voorstelling van de rechtspraak!

De hitte neemt niet af, de droge wind schroeit nog steeds, het stof blinkt en schittert.

Mijn broer zei onder het middageten dat van een van de hoogovens het pantser was gebroken, het dunne gietijzer uit de oven was gelopen, er waren slachtoffers.

Ik vroeg hoe hij aan die informatie kwam – het stond immers niet in de krant en ook op de radio was er geen melding van gemaakt.

Hij plensde mij zijn soep in mijn gezicht.

's Avonds ging ik naar R. en V. Ze zaten op een bankje aan hun boksbeugels te vijlen.

Ik besloot iets serieus en gewichtigs met hen aan te snijden. Begon over de materie in haar filosofische betekenis.

'Krijg de...' zei R.

Ik liep weg met de gedachte nooit meer naar hen toe te gaan. Ging naar de steile helling. Uit de fabrieksrook kwam een purperen maan tevoorschijn gekropen. Zoals jij altijd uit de fabrieksrook naar ons toe kruipt, maan, zo kruip ik binnenkort ook uit Slakkendorp, dacht ik. Beneden, in het licht van de maan en de gloed van de gestorte hoogovenslakken, tussen het dichte riet en de zieke wilgen kronkelde de Pijavka. Zoals jij, kronkelend tussen zieke wilgen en dicht riet, vergiftigd en met olie bedekt, ergens in zee uitmondt, zo zal mijn leven zich binnenkort ook in de oceaan van het staatkundige leven uitstorten, dacht ik. Zoals jij tevoorschijn kruipt om de duisternis van de afgraving te verlichten, zo zal mijn licht ook spoedig het duister en donker van het leven verlichten...

Eigenlijk moet je gevogelte met mes en vork eten, terwijl we sinaasappels en mandarijnen nooit spiraalsgewijs pellen, het zijn geen perziken, dus eerst snijden we ze op een bord in stukken, vervolgens verwijderen we de pitten, daarna halen we de schil eraf – en dat allemaal met behulp van mes en vork, beslist niet met je handen!

Artikel in de krant over de ontmaskering van een geleerde die een spion bleek te zijn.

Gerechtigd proces tegen de spion op zolder.

Terechtstelling achter de poepdoos.

's Nachts moest ik eruit om te plassen en opeens hoorde ik achter de poepdoos gekreun. Ik werd doodsbang, maakte mijn broer wakker. 'Als jij maar flink blijft rechtspreken en terechtstellen, zul je nog wel andere dingen te horen krijgen,' antwoordde hij.

Hitte, stof, vliegen. Na de was doet moeder haar best om haar ondergoed, dat niet zo'n nobele aanblik biedt, het meest in het zicht te hangen.

N. is bij de bierstal een oog uitgeslagen.

Schande over de Amerikaanse agressors!

Schande over de Israëliische oorlogshitsers!

Mijn broer en een mooie vrouw. Waar haalt hij ze vandaan? En waarom vinden ze het goed om onder ons roestige afdak goedkope drank met hem te drinken?

Wat is de vrouw? Hoe ziet dat er bij hen uit? Hoe zit dat bij hen in elkaar? 's Nachts gedroomd van een vrouw die onder haar buik een hete oven met schuifdeurtjes had.

Mij niet verlagen tot minne, platte dromen. Vechten tegen dergelijke dromen. Aan nobele dingen denken. Mij voorbereiden op een nobel leven. Een boek gelezen en daarin een opmerkelijke gedachte gevonden: de een ziet in een plas alleen maar een plas, terwijl de andere er de sterrenhemel in weerspiegeld ziet.

Prachtig! Geweldig!

Dat tegen mijn broer gezegd.

‘Nu ben je gewapend en levensgevaarlijk,’ antwoordde hij.

Het zou mooi zijn om mijn ietwat eenvoudige, primitieve naam te vervangen door een meer betekenisvolle, een die gewichtiger en nobeler was, zoals Eduard, Robert, Arthur...

Attentie! Mijzelf eigen maken: een cocktail drink je met kleine slokjes, met tussenpozen. Whisky, met ijs of met prikwater. Wijn drink je beetje bij beetje uit een wijnglas. Likeur, met kleine slokjes. Cognac, eveneens met kleine slokjes, met tussenpozen. In die tijd kun je het glas in je hand houden, cognac houdt van warm. Champagne en andere schuimwijn kun je het best meteen achteroverslaan, maar het mag ook beetje bij beetje.

In de kelder zelfgestookte wodka gevonden, van gedronken, gekotst in de poepdoos, achter de poepdoos en in het kippenhok.

Kutkippen, kuttuin!

Mijzelf in acht nemen. Geen grove dingen en vulgariteiten toestaan. Op mijn houding, taal en blik letten. Zuidelijke relictten blijven uitbannen.

’s Avonds hield ik het niet uit, ging naar R. en V.

Ze zaten op het bankje aan hun boksbeugels te vijlen.

Naar het militair comité geweest ten einde helderheid te krijgen omtrent de termijn waarop ik een oproep voor mijn militair-juridische opleiding krijg, een zekere grofheid van toon van de kant van het militair comité.

‘Wacht maar! Komt vanzelf! Geen tijd voor jou hier!’

Enige momenten van weemoed en verdriet.

Daartegen vechten. Alleen vooruitkijken!

Het streekmuseum bezocht. Een dankbare reactie achtergelaten.

De omgeving van het dorp bezocht. De heuvel achter het gemaal beklommen en in het ravijn achter de vuilstort afgedaald.

Over het leven nagedacht.

Mijn broer is opeens verdwenen. Op zijn werk weten ze ook niet waar hij zit.

Waar moet je hem zoeken, aan welk eind van de stad?

Lopen zoeken, zonder resultaat.

Moeder is op het bureau geweest en daar zouden

ze gezegd hebben dat hij niet zoek kan raken,

dat hij wel weer boven water komt; zo niet,

dan betekent dat één klootzak minder.

Dat kan hij niet hebben gezegd, ik geloof het niet!

Mijn broer kwam 's morgens boven water, ging op de bank liggen, vroeg om water. Ik bracht het. Hij dronk langzaam, kotste vervolgens in de beker, reikte mij die aan en zei: 'Weet je nog hoe ik jou als kind heb lopen stompen?'

'Ja,' zei ik.

'Weet je nog hoe ik je met je hoofd naar beneden boven het kokende water hield?'

'Ja.'

‘Weet je nog hoe ik scheten in je gezicht liet?’

‘Ja.’

‘Weet je nog hoe ik je een schop onder je kont gaf?’

‘Ja.’

‘Je weet alles nog,’ zei hij. ‘Mijn zaak staat er slecht voor.’

‘Waarom?’

‘Wat anders! Binnenkort ben jij immers een staatsman! En dan krijg je opeens zin om alles wat ik met jou heb gedaan met mij te doen!’

‘Ik denk dat dat niet gaat gebeuren,’ antwoordde ik. ‘Ten eerste zit mijn leven dan boordevol belangrijker zaken en gevoelens, ten tweede...’

‘Goed, ga maar weg met die stinkbeker van je,’ zei hij en hij deed zijn ogen dicht.

’s Avonds hield ik het niet langer uit, ik ging naar R. en V. Ze waren inmiddels klaar met het vijlen van hun boksbeugels en beukten daar nu mee tegen een boom om hun slagen te oefenen.

Tijdens het schoonmaken van het kippenhok wilde ik een vers ei uit het nest uitslurpen en werd door moeder betrapt – stennis, kabaal.

Moeder had twee ton kolen laten komen. Met emmers naar het hok. Mijn broer is van zijn werk weggelopen, verdwenen.

Iemand is op het braakliggend terrein in elkaar geslagen, bij zonsondergang. Stof en bloed.

Hitte, stof, vliegen. Moestuin, markt, kippenhok, voorbereiding op mijn examens. R. en V. beuken met hun boksbeugels op een boom om hun slagen te oefenen.

Ik heb iets verkeerd gegeten en een voedselvergiftiging opgelopen, wat in ons huis niet zo moeilijk is: moeder laat je zelfs dingen eten die zo zuur als wat zijn geworden. Als je groot bent, eet je maar verse dingen, zegt ze.

Van streek, aan de schijterij.

Grove aanduidingen vermijden. Geen schijterij, maar buikloop.

Mijn maag blijft van streek. Dat is niet best. Dat leidt af van hooggestemde gedachten en gevoelens.

Het park bezocht, waar de dichters van onze stad optraden. Door de schijterij niet alles af kunnen luisteren.

Geen schijterij, maar van buikloop.

Moeder brouwde een drankje. Gedronken. Verlichting.

Een mededeling in de centrale krant over een nieuw record van de staalgieter G.

En die G. woont in ons dorp!

Tegen mijn broer gezegd.

Een gedicht van de dichter Z. in onze plaatselijke krant, gewijd aan het nieuwe record van de staalgieter .

Ook die dichter Z. woont in ons dorp!

Tegen mijn broer gezegd.

‘Krijg de...’ zei mijn broer.

Kutkippen! Kuttuin! Kutmarkt Wanneer komt die oproep nou?

R. en V. blijven hun slagen met die boksbeugels op de boom oefenen.

Mijn broer liet zich onder het avondeten laatdunkend uit over onze rechtspraak, die hij kromspraak noemde.

Ik kon dat gemene geschop van hem niet langer aanhoren en liep de keuken uit.

Hij lachte me in mijn rug keihard uit.

We zullen zien, broer.

Gezeten aan de opstelling van een wet op de strafrechtelijke aansprakelijkheid voor het afleggen van valse verklaringen in kosmisch bestek. Mijn broer stapte binnen.

‘Geef hier!’ zei hij.

Ik reikte hem het vel papier met de wet aan. Hij las het en vroeg grinnikend: ‘Zal ik je kennis laten maken met een mooi meisje?’ Ik wilde ‘ja’ zeggen, maar ik zei dat de kennismaking met een meisje mij op het gegeven moment onmogelijk leek, in verband met mijn voorbereiding op de examens voor de militair-juridische opleiding.

‘Vuile stinkerd,’ zei hij grinnikend.

De hitte duurt voort, de kippen schijten, de tuin verzengt. R. en V. beuken met hun boksbeugels op de boom.

Besloot een nieuwe la voor de keukentafel te maken. Het zou een unieke la worden, zonder één spijker, uitsluitend met pinnen, met versiering, automatisch en met muziek bij het openschuiven. Het zou een herinnering aan mij zijn. Eens zou die la in een museum worden tentoongesteld. Eens zouden de mensen zeggen: ‘Hij was niet alleen een uitnemend staatsman, maar hij kon ook nog van zulke laden maken.’

Haalde de oude la uit elkaar, maar de nieuwe lukte niet. De pinnen en de nesten van het type 'zwaluwstaart' van de zijwanden pasten niet. Misschien had ik verkeerd gemeten.

Na opstelling van een wet op de strafrechtelijke aansprakelijkheid voor drugsgebruik in kosmisch bestek liep ik naar de spiegel en hield een redevoering ter gelegenheid van de uitreiking van de staatsprijs voor verdiensten op juridisch terrein. Na een overdadig banket vertrok ik naar de VS, waar ik de maffia ontmaskerde, ananas at, champagne dronk, hasj rookte en huizen van plezier bezocht.

Opeens zag ik mijn broer in de spiegel.

'Nog steeds aan het oefenen?' vroeg hij grinnikend.

De ruzie van buurvrouw en moeder eindigde ermee dat buurvrouw moeder met een emmer op haar hoofd sloeg. Moeder ging naar het bureau, maar volgens haar had de brigadier niet willen luisteren, zich grof en beledigend opgesteld.

Ik denk dat moeder de zaak aandikt, overdrijft.

Trouwens, je kunt langsgaan, controleren en tegelijk te spreken komen over de rechtspraak in brede, filosofische zin.

Ik stelde thesen op, bereidde me voor en vertrok.

Oedot zat achter zijn bureau iets te lezen en brood met worst te eten, waar hij iets bij dronk uit een fles.

'Goedendag! Eet smakelijk!' zei ik.

'Dat vliegt maar onbekookt binnen, wat moet je?'

'De zaak is in zekere zin...'

‘Korter!’ blafte hij.

‘Nee... Niets... Eet smakelijk,’ zei ik en ik vloog de werkkamer uit.

Je mag niet generaliseren. Oedot, dat is nog niet iedereen. Het recht is ook niet de hele juristerij. Niet aan denken. Vooruitkijken.

De hitte duurt voort, de kippen schijten, de tuin verzengt. R. en V. beuken met hun boksbeugels op een boom.

Moeder vertrok 's morgens vroeg naar het platteland voor een begrafenis en legde een briefje op tafel waarin mij werd opgedragen om strikt via het rooster de kippen te voeren en de tuin te begieten. De woorden ‘kippen’ en ‘tuin’ waren met hoofdletters geschreven, mijn naam met kleine letters.

's Avonds de moestuin begoten. Mijn broer kwam met een mooie vrouw aan. Ze installeerden zich onder het afdak, gingen aan de drank. Mijn broer riep mij, ik liep naar hen toe.

‘Nina, dit is mijn jongere broer, een toekomstig jurist, een rechtsgeleerde, een groot man! En als hij groot is, stuurt hij jou en mij voor onze zonden naar een of andere levenloze planeet!’ zei mijn broer.

‘Dat zal hij niet goedvinden!’ zei de vrouw lachend.

‘Reken maar van yes! Hij bereidt zich erop voor!’

‘Ik geef hem nu een zoen en dan steekt hij daar een stokje voor!’ zei de vrouw en opeens gaf ze me een kus waar mijn hoofd van begon te duizelen en mijn benen begonnen te trillen.

‘Schenk hem eens in!’ zei ze.

‘Hier, drinken!’ zei mijn broer en hij reikte me een glas wijn aan. ‘Drinken, misschien dat het je juridische ziel warmte geeft, misschien zul je dan eens medelijden met ons hebben.’

Slecht geslapen, mijn gedachten waren in de war, mijn hart bonkte.
Nee, nee en nog eens nee! Ik laat me door jullie niet van mijn stuk brengen!
Ik laat me door jullie niet in de afgrond van liederlijkheid en geestelijke
leegte sleuren! Jullie richten jezelf te gronde en willen mij in jullie val
meenemen?

Vorbereitung op de examens. Vorbereitung op het Nieuwe leven. Spraak,
blik, houding, strijd met de zachte g.

Een bezoek gebracht aan het huismuseum van de uitnemende staatsman Zj.,
naar wie onze stad genoemd is. Een dankbare reactie achtergelaten.

R. en V. willen iemand aanvallen met hun boksbeugels. Pogingen om hen dat
uit het hoofd te praten zijn tot nu toe vruchteloos.

Ze willen vannacht met hun boksbeugels de straat op en iemand aanvallen.
Ik zei dat hun handelwijze tot excessen kon leiden.

‘Stinkende juut!’ riep R. en hij sloeg mij met zijn boksbeugel.

Hoofdpijn.

Weer aan de schijterij.

Buitengewoon vervelend.

Hitte, stof, vliegen. Fabrieksrook. De moestuin verpietert. In de ton met
verrot water komen langzaam groene bellen die knappen. De linkerbuurman,
net uit detentie, is een of andere kuil aan het graven in de tuin. De
rechterbuurman, die twee keer heeft gezeten, slaat met een hamer op ijzer.

In het kippenhok gaan de kippen tekeer. Mijn buik rommelt, mijn hoofd doet pijn.

's Avonds naar de steile helling gelopen. De maan verlichtte de afgrond, de Pijavka, de tuinen van de sovchoz van de voorstad. Zoals jij altijd vanuit de fabrieksrook voor ons tevoorschijn komt, maantje, zo vertrek ik binnenkort ook uit Slakkendorp. Zoals jij, Pijavka, ergens in zee uitmondt, zo stort mijn leven zich binnenkort ook uit in de oceaan van het staatkundige leven.

Opeens omklemde iemand mijn hals. Ik rilde, slaakte een gil. He was brigadier Oedot.

'Wat doe jij hier?' vroeg hij.

'Staan,' antwoordde ik.

'Ik zie dat je niet ligt, maar wat doe je hier?'

'Heb ik daar dan niet het recht niet toe?'

'Jawel,' zei hij, mijn keel dichtknijpend.

'Laat mij los, uw handelwijze kan tot excessen leiden,' zei ik.

Hij stonk naar drank.

'Pokkenjong,' zei hij en hij gaf me een draai om mijn oren. Ik viel. Hij begon me te schoppen, ik rukte me los, holde naar het dorp.

Ik holde zigzaggend, struikelde, viel en zette het weer op een lopen – en rende recht op de dorpstuig af. Ze schreeuwden: 'Pak die toekomstige openbare aanklager! Sla die toekomstige juut!' Ze stormden op me af en ik holde weg...

Mensen! Helpen jullie mij! Broer! Waar ben je?

Red mij!

De première van *Op de drempel van het nieuwe leven* vond plaats op 21 juni 2013 in het Poplart Theater op Orizu, de oude rioolwaterzuiveringsinstallatie, in Slochteren.

Spel:

Hendrik Aerts

Veerle van Overloop

Regie:

Michiel Johannes Jansen

www.poplart.nl

www.overmorgenland.nl

In de toneelbewerking is ook het gehele korte verhaal *Waar zijn nu toch de rozen?* opgenomen.

Anatoli Gavrilov (1946) werd geboren in Mariöepol, een havenstad in de Oekraïne bekend om zijn staalindustrie. Tegenwoordig woont hij in Vladimir, tweehonderd kilometer ten oosten van Moskou. Hij is afgestudeerd aan het Gorki-literatuurinstituut. Hij werkte als telegrambezorger bij de posteries en schreef verhalen zonder enige hoop op publicatie.

Vóór 1989 werd hij niet gepubliceerd. In de loop van de literaire ‘perestrojka’ begonnen afzonderlijke verhalen van Gavrilov te verschijnen, voornamelijk in perifere bladen als *Volga* en *Jenisej*, maar daarna ook in het hoofdstedelijke *Joenost*. Zijn bundel *En de zon komt op* (1990) trok de aandacht van de lezers en de kritiek, zowel in Rusland als in het buitenland. Daarna werd zijn werk vertaald in het Engels, Duits, Italiaans en andere talen. Gavrilov schreef ook enkele toneelstukken.

‘Anatoli Gavrilov is de romantische beschrijver van ongelukken ten gevolge van de wet van Murphy, die in Rusland nog veel vaker opgaat dan elders. Vrijwel altijd.’ – Arie van der Ent

Arie van der Ent (Krimpen aan den IJssel, 1956) is slavist, vertaler, dichter, schrijver, uitgever (Douane) en cultureel ondernemer (letterencafé Tsjechov & Co.). Hij publiceerde *De buurman van God* (een Poesjkinbiografie) en gedichten in diverse tijdschriften. Van der Ent introduceerde met zijn vertalingen en uitgaves Anatoli Gavriloef en vele andere modern Russische schrijvers in Nederland.

www.arievanderent.nl

Het korte verhaal *Op de drempel van het nieuwe leven* van Anatoli Gavriloef komt uit de verhalenbundel *En de zon komt op en 53 andere verhalen* uitgegeven bij Uitgeverij Douane in Rotterdam.

www.uitgeverijdouane.nl